Rada
Unii Europejskiej

Bruksela, 20 listopada 2026 r.
(OR. en)

15598/26

SPORT 50
CULT 140

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Delegacje
Dotyczy:	Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie tradycyjnych sportów i gier jako żywego wyrazu europejskiego dziedzictwa kulturowego i czynnika wspierającego inkluzywny udział w aktywności fizycznej

Delegacje otrzymują w załączeniu wyżej wymienione konkluzje zatwierdzone przez Radę (ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu) na posiedzeniu 20 listopada 2026 r.

ZAŁĄCZNIK

Konkluzje Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie w sprawie tradycyjnych sportów i gier jako żywego wyrazu europejskiego dziedzictwa kulturowego i czynnika wspierającego inkluzywny udział w aktywności fizycznej

RADA I PRZEDSTAWICIELE RZĄDÓW PAŃSTW CZŁONKOWSKICH ZEBRANI W RADZIE,

ZWAŻYWSZY, ŻE DO CELÓW NINIEJSZYCH KONKLUZJI:

1. Tradycyjne sporty i gry należy rozumieć jako zajęcia fizyczne, konkurencyjne lub niekonkurencyjne, oraz zajęcia rekreacyjne, które stanowią element różnorodności niematerialnego dziedzictwa kulturowego, są uprawiane indywidualnie lub zbiorowo, zakorzenione w społecznościach i tożsamościach regionalnych lub lokalnych, przekazywane z pokolenia na pokolenie i oparte na zasadach akceptowanych przez społeczność je uprawiającą.

2. Tradycyjne sporty i gry są dynamiczne i przyczyniają się do ciągłości kultury i tożsamości, wzmacniania wspólnych wartości i spójności społecznej. Dostępność tradycyjnych sportów i gier dla młodszych pokoleń oraz możliwość uczestniczenia w nich mają zasadnicze znaczenie dla ich utrzymania i przekazywania kolejnym pokoleniom jako żywego przejawu kultury i sportu.

PRZYWOŁUJĄC:

3. Art. 6 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), który stanowi, że Unia Europejska ma kompetencje do prowadzenia działań w dziedzinie sportu w celu wspierania, koordynowania lub uzupełniania działań państw członkowskich. Art. 165 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), zgodnie z którym Unia przyczynia się do wspierania europejskich przedsięwzięć w zakresie sportu, uwzględniając jego szczególny charakter, struktury oparte na zasadzie dobrowolności oraz funkcję społeczną i edukacyjną. Art. 167 TFUE stanowi, że Unia przyczynia się do rozkwitu kultur państw członkowskich, w poszanowaniu ich różnorodności narodowej i regionalnej, podkreślając znaczenie wspólnego dziedzictwa kulturowego.

4. Plan prac Unii Europejskiej w dziedzinie sportu na lata 2024–2027, który uznaje tradycyjne sporty za jeden z priorytetowych obszarów dotyczących uczciwości i wartości w sporcie.

5. Fakt, że niektóre tradycyjne sporty zostały wpisane na listę reprezentatywną niematerialnego dziedzictwa kulturowego ludzkości UNESCO oraz że istnieją krajowe wykazy niematerialnego dziedzictwa kulturowego, które obejmują niektóre tradycyjne sporty.

6. Kontekst polityczny przedstawiony w załączniku do niniejszych konkluzji.

PODKREŚLAJĄC, ŻE:

7. Ze względu na swoją powszechność i zakorzenienie w społeczności tradycyjne sporty i gry mogą pełnić ważną funkcję w promowaniu powszechnej aktywności fizycznej przez całe życie i aktywnego starzenia się, a tym samym przyczyniać się do stałego uprawiania aktywności fizycznej w społecznościach lokalnych. Mogą one również dawać osobom uprawiającym tradycyjne sporty i gry istotne korzyści w zakresie zdrowia fizycznego i psychicznego oraz dobrego samopoczucia.

8. Organizacje zaangażowane w tradycyjne sporty i gry to często kierowane przez wolontariuszy struktury, które przyczyniają się do odporności społecznej i odporności społeczeństw.

9. Udział w tradycyjnych sportach i grach może sprzyjać na przykład spójności i odporności społecznej, międzypokoleniowemu uczestnictwu i wymianie międzypokoleniowej, świadomości ekologicznej, edukacji, turystyce, rozwojowi regionalnemu, żywotności obszarów wiejskich i regionów oddalonych, zachowaniu lokalnych tradycji i dziedzictwa kulturowego oraz aktywności obywatelskiej.

10. Tradycyjne sporty i gry mogą przyczyniać się do różnorodności sposobów przemieszczania się, zabawy i interakcji. Udział w tradycyjnych sportach i grach może przyczynić się do tworzenia wśród dzieci i młodzieży podstaw zdrowych nawyków życiowych, które mogą utrzymywać się przez całe życie, w tym poprzez promowanie możliwości codziennej aktywności fizycznej.

11. Tradycyjne sporty i gry mogą być istotne dla wzmacniania kluczowych cech europejskiego modelu sportu, ponieważ ucieleśniają wiele jego podstawowych wartości, takich jak inkluzywność, uczciwość sportowa, równość płci, zaangażowanie społeczności oraz różnorodność kulturowa, które stanowią fundament tego modelu.

12. Badania przeprowadzone przez Komisję Europejską[1] dotyczące tradycyjnych sportów i gier pokazały wyzwania, jakie dla tradycyjnych sportów i gier stanowi przyciąganie nowych uczestników, między innymi ze względu na urbanizację, brak zasobów finansowych i ludzkich oraz ograniczone wyeksponowanie tych sportów i gier poza ich obszarami pochodzenia.

ZWRACAJĄ SIĘ DO PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, BY NA ODPOWIEDNIM SZCZEBLU:

13. Promowały świadomość tradycyjnych sportów i gier jako elementu różnorodności sportowej Europy oraz jej niematerialnego dziedzictwa kulturowego, w tym na przykład poprzez sporządzanie wykazów tradycyjnych sportów i gier zarówno w skali krajowej, jak i regionalnej, lub poprzez uznanie, w stosownych przypadkach i zgodnie z uwarunkowaniami krajowymi, ich wkładu w realizację krajowej polityki sportowej i kulturalnej.

14. Ułatwiały wymianę informacji i dobrych praktyk dotyczących uznawania tradycyjnych sportów i gier, przy pełnym poszanowaniu krajowych kompetencji i procedur, i przyczyniały się tym samym do ochrony i promowania wspólnego dziedzictwa kulturowego Europy.

15. Wspierały wolontariat oraz osadzone w społeczności struktury zarządzania, które podtrzymują, chronią i przekazują kolejnym pokoleniom tradycyjne sporty i gry, bez tworzenia niepotrzebnych obciążeń administracyjnych.

16. Wspierały inicjatywy mające na celu podnoszenie świadomości i poszerzanie puli potencjalnych uczestników tradycyjnych sportów i gier wśród dzieci i młodzieży, w tym, w stosownych przypadkach i zgodnie z krajowymi systemami edukacji, poprzez edukację, organizacje młodzieżowe i działania na poziomie społeczności lokalnych, podkreślając tym samym wartość międzypokoleniowego dziedziczenia.

---

[1] Komisja Europejska: Dyrekcja Generalna ds. Edukacji, Młodzieży, Sportu i Kultury, *Mapping of traditional sports and games (TSG) in Europe – Final report* [Sporządzanie wykazów tradycyjnych sportów i gier w Europie – sprawozdanie końcowe], Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2016 r.

17. Ułatwiały inkluzywny udział w tradycyjnych sportach i grach i dostęp do nich zgodnie z przesłankami niedyskryminacji określonymi w art. 21 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, który stanowi, że zakazana jest wszelka dyskryminacja w szczególności ze względu na płeć, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religię lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

18. Rozważyły, w stosownych przypadkach i zgodnie z krajowymi przepisami i procedurami, włączenie tradycyjnych sportów i gier do krajowych wykazów niematerialnego dziedzictwa kulturowego.

19. Zachęcały do podejmowania inicjatyw współpracy, na zasadzie dobrowolności, w tym transgranicznej wymiany dobrych praktyk, platform cyfrowych i festiwali związanych z tradycyjnymi sportami i grami, a także, w stosownych przypadkach i zgodnie z procedurami krajowymi, uwzględniały istnienie i naturalny rozwój innych europejskich tradycyjnych sportów i gier na terytorium krajowym. Podobne lub powiązane formy tradycyjnych sportów i gier można znaleźć w różnych państwach członkowskich i regionach, co świadczy o historycznych i kulturowych powiązaniach w całej Europie oraz oferuje możliwości transgranicznej wymiany, uczenia się i współpracy.

20. Wspierały i zacieśniały współpracę z europejskimi i międzynarodowymi organizacjami lub instytucjami zaangażowanymi w tradycyjne sporty i gry, takimi jak UNESCO i Rada Europy, które promują współpracę międzyrządową w dziedzinie sportu i podkreślają znaczenie sportu jako środka promowania europejskiego dziedzictwa, kultury i historii.

ZWRACAJĄ SIĘ DO KOMISJI, ABY ZGODNIE Z ZASADĄ POMOCNICZOŚCI I W RAMACH SWOICH ODNOŚNYCH DZIEDZIN KOMPETENCJI:

21. Wspierała udział w tradycyjnych sportach i grach poprzez odpowiednie inicjatywy Unii, w tym Europejski Tydzień Sportu i Forum Sportu UE. Rozważyła, w stosownych przypadkach, możliwości zachęcania do uprawiania i przekazywania tradycyjnych sportów i gier oraz wzmocnienia dialogu międzykulturowego lub podkreślania tradycyjnych sportów i gier jako tematu nowych lub obecnych wydarzeń.

22. Ułatwiała wymianę dobrych praktyk, na przykład w formie grup ekspertów oraz działań w zakresie wzajemnego uczenia się, w tym wymianę wiedzy na temat ochrony tradycyjnych sportów, zarządzania nimi i ich zrównoważonego rozwoju.

23. Zbadała możliwości zacieśnienia współpracy na szczeblu UE między odpowiednimi obszarami polityki dotyczącymi sportu, dziedzictwa kulturowego, sprawiedliwości międzypokoleniowej i edukacji, przy pełnym poszanowaniu kompetencji państw członkowskich.

24. Wspierała, w stosownych przypadkach, projekty związane z tradycyjnymi sportami i grami w ramach obecnych odpowiednich unijnych inicjatyw w zakresie finansowania, w tym działań sportowych w ramach programu Erasmus+, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus i innych odpowiednich instrumentów.

ZACHĘCAJĄ RUCH SPORTOWY I SPOŁECZNOŚCI SKUPIONE WOKÓŁ TRADYCYJNYCH SPORTÓW I GIER ORAZ INNE ZAINTERESOWANE STRONY, PRZY POSZANOWANIU ICH AUTONOMII, ABY:

25. Promowały inkluzywny udział w tradycyjnych sportach i grach oraz ich dostępność.

26. Wzmacniały standardy zarządzania, ochrony i uczciwości w ramach struktur tradycyjnych sportów i gier, we współpracy z innymi podmiotami z sektora sportu.

27. Współpracowały z organami publicznymi w zakresie zwiększania wyeksponowania, dostępności i zrównoważonego charakteru tradycyjnych sportów i gier, w tym poprzez wykorzystanie cyfrowych i innowacyjnych narzędzi komunikacji oraz opracowanie dokumentacji wspierającej przekazywanie tych dyscyplin i gier z pokolenia na pokolenie.

28. Zachęcały do tworzenia transgranicznych sieci kontaktów i współpracy w zakresie tradycyjnych sportów i gier.

DOKUMENTY KONTEKSTOWE

Ramy legislacyjne i polityczne UE

– Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 października 2025 r. w sprawie roli unijnych strategii politycznych w kształtowaniu europejskiego modelu sportu (2025/2035(INI)), Dz.U. C, C/2026/1521, 15.4.2026, ELI: *http://data.europa.eu/eli/C/2026/1521/oj*

– Konkluzje Rady z dnia 27 listopada 2023 r. w sprawie rozwinięcia Agendy 2030 z myślą o osiągnięciu celów: Przyspieszenie lokalnego dostosowywania celów zrównoważonego rozwoju (15939/23)

– Konkluzje Rady z dnia 21 listopada 2023 r. w sprawie transformacji społecznej, ekologicznej i cyfrowej (dok. 15732/23)

– Konkluzje Rady z dnia 4 kwietnia 2022 r. w sprawie sportu i aktywności fizycznej jako obiecujących czynników zmiany zachowań sprzyjającej zrównoważonemu rozwojowi (Dz.U. C 170 z 25.4.2022, s. 1)

– Rezolucja Rady z dnia 30 listopada 2021 r. w sprawie kluczowych cech europejskiego modelu sportu (Dz.U. C 501 z 13.12.2021, s. 1)

– Konkluzje Rady z dnia 30 listopada 2021 r. na temat aktywności fizycznej przez całe życie (Dz.U. C 501I z 13.12.2021, s. 1)

– Konkluzje Rady z dnia 18 maja 2021 r. w sprawie innowacji w sporcie (Dz.U. C 212 z 4.6.2021, s. 2)

– Rezolucja Rady z dnia 22 listopada 2019 r. w sprawie kulturowego wymiaru zrównoważonego rozwoju (Dz.U. C 410 z 6.12.2019, s. 1)

– Konkluzje Rady z dnia 24 maja 2018 r. na temat propagowania wspólnych wartości UE poprzez sport (Dz.U. C 196 z 8.6.2018, s. 23)

– Konkluzje Rady z dnia 22 listopada 2016 r. w sprawie dyplomacji sportowej (Dz.U. C 467 z 15.12.2016, s. 12)

– Komisja Europejska: Dyrekcja Generalna ds. Edukacji, Młodzieży, Sportu i Kultury, *Mapping of traditional sports and games (TSG) in Europe – Final report*, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2016 r.

– Konkluzje Rady z dnia 24 listopada 2015 r. w sprawie promowania zajęć w zakresie sprawności ruchowej, aktywności fizycznej i zajęć sportowych dla dzieci (Dz.U. C 417 z 15.12.2015, s. 46)

– Konkluzje Rady z dnia 19 maja 2012 r. w sprawie maksymalizowania roli sportu powszechnego w rozwijaniu umiejętności przekrojowych, zwłaszcza wśród młodzieży (Dz.U. C 172 z 27.5.2015, s. 8)

– Konkluzje Rady z dnia 21 maja 2014 r. w sprawie równości płci w sporcie (Dz.U. C 183 z 14.6.2014, s. 39)

– Karta praw podstawowych Unii Europejskiej (Dz.U. C 326 z 26.10.2012, s. 391)

Dokumenty innych organizacji

– UNESCO *Dokument końcowy MINEPS VII: Fit for Life Alliance* [Sojusz „Gotowi na życie”], ustanowiony podczas siódmej Międzynarodowej Konferencji Ministrów i Urzędników Wysokiego Szczebla ds. Wychowania Fizycznego i Sportu (MINEPS VII), Baku, 29 czerwca 2023 r.

– Zmieniona Europejska Karta Sportu Rady Europy (CM/Rec (2021)5)

– Międzynarodowa karta wychowania fizycznego, aktywności fizycznej i sportu przyjęta przez UNESCO (2015 r.)

– UNESCO, Final Report of the Second Collective Consultation on the Safeguarding and Promotion of Traditional Games and Sports [Raport końcowy z drugich zbiorowych konsultacji w sprawie ochrony i promocji tradycyjnych gier i sportów], Teheran, Islamska Republika Iranu, 16–20 stycznia 2009 r.

– Rezolucja Rady Europy CM/Res(2007)8 ustanawiająca rozszerzone porozumienie częściowe w sprawie sportu (EPAS)

– Konferencja Generalna UNESCO, rezolucja 33 C/21 w sprawie tradycyjnych gier i sportów, przyjęta na 33. sesji w Paryżu w 2005 r.

– Konwencja UNESCO w sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego (2003 r.)

– UNESCO, Deklaracja z Punta del Este, przyjęta przez Trzecią Międzynarodową Konferencję Ministrów i Urzędników Wysokiego Szczebla ds. Wychowania Fizycznego i Sportu (MINEPS III), Punta del Este, Urugwaj, 30 listopada – 3 grudnia 1999 r.